

NAPREJ

Glasiło Jug. socialno demokratične stranke in Kmetsko delavske zveze.

Mežiška afera.

Ni pametno, če se združeni nasprotniki prekmalu veselijo preganjanja, ki so ga deležni naši sodrugi. Zlasti je nespametno, če govorijo tako, kakor da bi bila krivda naših sodrugov že ugotovljena. Dočim te krivde nihče izmed prijateljev ne verjame, izmed sovražnikov jo pa vsak le **sumi**, ker ugotovljena in dokazana nikakor ni. Tudi sum je nastal le zato, ker sodijo gospodje sovražniki po sebi.

G. Uratnik n. pr. je prepričan, da je naša stranka višala korupcijo; izjavil je da ne misli na velike vsote, ampak le kak tisočak in da ima državno pravdnštvo z nami opravka le po naši nerodnosti. Da bi torej tudi mi radi kralji in da krade mo, a so nas vjeli, ker ne znamo.

Tako je splošno mnenje pri političarjih, ki so obupali nad poštnim razrednim bojem in hočejo rešiti proletarij s podobnimi sleparstvi, kakor so n. pr. volitve v Delavsko zbornico.

V še večji meri je to pri meščanskih strankah. Tako se je razpasla po vojni korupcija, da imamo razsodbo zbornega sodišča, po kateri ni nič nemoralnega, če si stranke na tak način pridobivajo svoja denarna sredsva. (Šele kasacijsko sodišče je to razsodbo ovrгло!)

Mi trdno verujemo, da bomo korupcijo premagali. Čeprav se zavedamo, da smo pod kožo vsi rdeči, vendar bomo z načelom javnosti odpravili mnogo korupcije, da vsaj tako splošna ne bo. Ne moremo pa pomagati če smatrajo naši nasprotniki za korupcijo tisto, kar je uradno in javno znano. Da je mežiški proračun za 700.000 Din prekoračen, se zdi „Slovenec“ in „Jutro“ korupcija, ker ne vesta oz. nočeta vedeti, da se o mežiškem vodovodu razpravlja že leta in leta, da pa do njega ni moglo priti, ker je Anglež privoščil sicer vodovod sebi, ne pa drugim občinarjem in ni hotel prispevati k stroškom občinskega skupnega vodovoda z izgovorom, da on vodovod že ima. Ko se je pa nepričakovano zvišala rudnikova davčna podlaga in ti moral rudnik plačati občini 1,250.000 Din nad proračun, je bilo vsem poštenjakom jasno, da bo Mežica vendarle dobila vodovod. Tega cenarja Mežica ni dobila, čeprav je do zadnjega nanj računala. Oblasti so se

postavile na rudnikovo stran, dasi je tudi veliki župan sam v neki okrožnici izjavil, da so taki prebitki nesporno občinski, le njih porabo n. d. proračun si pridržuje, tako da bodisi ostanejo občinska blagajniška rezerva, bodisi se porabijo s posebnim dovoljenjem velikega župana že v tekočem letu.

Dasi je sam izdal taka navodila, vendar se je zelo trudil, da Mežica še zdaj ni dobila teh 1,250.000 Din, ampak si je morala vzeti na posodo. Ali bi imel korajžo trditi, da vodovod ni potreben in da se za tak namen ta prebitek ne sme porabiti? Saj še potem, ko sta občina in krajevni šolski svet prosila za dovoljenje posojila, prva za 700.000 Din, drugi pa za 800.000, ni imel korajže reči, da je posojilo nepotrebno, temveč je samo zavlačeval odločitev, končno pa občinsko posojilo za vodovod 1. oktobra vendarle potrdil in objavil v Ur. listu (15. okt. 1926).

Pri tem je nerodno samo to, iz kakšnih razlogov je dr. Pirkmajer to posojilo potrdil in kako vestno je pri tem ravnal.

Njegov brat inž. Pirkmajer je kot vodja „Slograda“, ki je zidal mežiško šolo, nujno potreboval denarja. (Takrat je začelo pokati v Slavenški banki!) Krajevni šolski svet mu pa denarja ni mogel dati in mu je razložil, da mora iti k svojemu bratu, ki zavlačuje posojilo. Res je bilo takoj posojilo potrjeno in opremljeno s sledečim pogojem:

„To posojilo morate uporabiti izključno samo za kritje stroškov pri gradnji šolskega poslopja in se bo izročilo od okrajne hranilnice v Slovenjgradu neposreano tvarki „Slograd.“

Pri tem se je velikemu županu tako mudilo, da je zmešal krajevni šolski svet in občino ter potrdil posojilo, za katero je prosila občina, ki ni bila „Slogradu“ nič dolžna in ni mogel ničesar dobiti od nje. Ko je to veliki župan spoznal, je takoj potrdil tudi za šolsko zgradbo zaproseno posojilo 800.000 Din in sicer telegrafično. Morebiti je ta njegova zmota kriva, da se tudi drugi „motijo“ in da govorijo, kakor da bi občinski vodovod nepravilno gradil krajevni šolski svet, ne pa občina. Zdaj je veliki župan kakor piše „Jutro“, še celo sital napeljava vodovoda in zahteval, da mora vsak, ki je dobil napeljava vodovoda plačati, nanj odpadajoči zne-

Izhaja po potrebi, najmanj pa tedensko.
Pošilja se članom in tistim, ki hočejo postati člani.
Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne objavijo.
Rokopisov uredništvo ne vrača.

Reklamacije za list so poštnine proste.
Uredništvo in upravništvo: Velika čolnarska ul. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana poštni predal 168.
Naslov za telegrame: Naprej Ljubljana.
Poštni čekovni račun: Ljubljana, št. 14.398. (KDZ)

Kupujte samo testenine,

ki so priznано najokusnejše.

sek in da so že dobili nekateri posestniki plačilne naloge po 20 do 100 tisoč Din. Če je ta „Jutrova“ vest resnična („Slovenec“ piše enako) — je to preračunano beganje občinstva, kajti vodovod je bil v Mežici zaradi stalno se ponavljajočih epidemičnih bolezni nujno potreben in so ga oblasti že mnogokrat zahtevale. Ne verjamemo, da bi kdo izmed odgovornih uradnikov smatral za mogoče izpolniti rudnikovo željo, da naj si vodovod gradijo Mežičani privatno izven občinske organizacije, da bi se tako odtegnil plačilu. Kaj takega si Angleži niti v svojih kolonijah ne bi upali. Lahko mogoče tudi mislijo pri občinstvu vzbuditi jezo na občinski odbor, ki je imel pred očmi edinole interes o činarjev in zato uživa spoštovanje vseh razen rudniških plačancev. To se jim pa ne bo posrečilo, Mežičani vedo, kdo je delal zanje in kdo proti njim.

Zato tudi še zdaj niso razpisane občinske volitve, dasi bi morale biti že januarja.

Sicer je pa treba zopet povedati, da vlada še vedno ni pokazala revizij kega poročila, na temelju katerega je razpustila občinski odbor in krajevni šolski svet. Toliko veta je bilo zaradi tega, toliko je bilo govorjeno o protidržavnem delu zlasti učitelja Möderndorferja, ki so ga zato tudi premestili iz Mežice, a so pozneje umolknili in ga nanovo premestili samo „iz službene potrebe“, torej brez krivde — preiskavo pa še zdaj vodijo in še zdaj iščejo grehov, s katerimi bi opravičili razpust.

Zv. Bernot

„Jutro“ poroča o tej zadevi:

SENZACIONALNE ARETACIJE V MEŽICI.
Aretiran tudi oblastni poslanec Möderndorfer.
— Čudne mah nacije mežiškega krajnega šolskega sveta

Maribor, 4. aprila

Nedavno smo ponovno poročali o čudnih mahinacijah v Mežici nakar nam je pošiljal tamošnji učitelj g. Möderndorfer celo vrsto popravkov. Mi smo popravke sicer priobčili božji mlini pa meljejo kljub temu počasi in sigurno. Preiskava se je med tem nadaljevala in mlini so zmleli, kar je bilo nezdravega v Mežici.

Kakor smo poročali, gre za razne velikanske izdatke pri gradnji šole in raznih občinskih naprav. V Mežici so namreč gradili na občinske stroške veliko šolo, l. 1926 pa občinski vodovod. Po načrtih in proračunu inž. Gustinčiča naj bi stala gradnja vodovoda okrog 800.000 Din. Delo je prevzel v izvršitev krajni šolski svet v Mežici, ki je gradil v lastni režiji in poveril delo neki produktivni zadrugi v Celju, ki je sicer vpisana v združni register, vendar pa nima oblastne koncesije za izvrševanje gradbenih del in tudi sicer nihče ni vedel, da bi se bila ona kdaj pečala s takimi posli.

Vodovod v Mežici je zadruga gradila od junija do novembra 1926. Izkazalo pa se je da je prekoračen proračun za 700.000 Din in da bodo dela stala mesto 800.000 skoro 1.400.000 Din. Poleg drugih zadev je dal veliki župan g. dr. Pirkmayer tudi to stvar preiskati in poveril s preiskavo Hidrotehnični urad ter izvedence v knjigovodstvu. Kmalu se je izkazalo, da bo treba posvetiti v te posle tudi s policijo in tako je dobil policijski komisariat v Mariboru nalog da ugotovi krivice, ki so povzročili velikanske neutemeljene izdatke. Izvedenci so kmalu ugotovili, da izdatek presega najmanj za 200.000 Din normalne izdatke. Policija je izvršila nato obširno preiskavo v Mežici, Celju in Ljubljani. Nakopičilo se je kmalu toliko obtežilnega materiala, da je bila stvar zrela za sodišče. Policija je ugotovila težke nerednosti, ki so kaznjive, kajti denar, namenjen za vodovod, se je dvigal pri podružnici Trgovske banke v Prevaljah in nakažoval zadrugi "Naprej" in je prišel končno v roke neke Kmetško-delavske zveze.

Policijski komisariat je včeraj predložil vse spise, zaplenjeno korespondenco, knjige in zapisnike krajnega šolskega sveta v Mežici državnemu pravdnstvu. Okrožno sodišče je nato odredilo aretacijo članov bivšega krajnega šolskega sveta v Mežici, na podlagi česar so bili včeraj zjutraj aretirani in opoldne prepeljani v zapore mariborskega okrožnega sodišča: Leopold Ozimic, Fr. Blatnik, učitelj in okrožni poslanec Vinko Möderndorfer ter lesni trgovec Veselko vsi iz Mežice. G. Möderndorfer se je pri aretaciji sicer skliceval na neko imuniteto oblastnega poslanca, toda policija ga je kmalu prepričala, da ta imuniteta še ni uzakonjena. V Celju je bil aretirani tajnik Kmetško delavske zveze Lojze Leskošek, v Crni pa dva osumljenca. Ravno tako je bil v osebnih zvezi z vodovodno afero neki že večkrat kaznovani kurir komunistov, ki je nosil čez mejo komunistične letake. Vsi aretiranci so sedaj v zaporih mariborskega okrožnega sodišča, ki bo vršilo nadaljnjo preiskavo.

V Mežici so vzbudile aretacije naravno ogromno senzacijo in razumljivo depripiranost med delavstvom, ki je slepo zaupalo svojim voditeljem v prepričanju, da se borijo oni res za delavske pravice in ideale razrednega boja.

„Slovenec“ pa takole:

VELIKA AFERA V MEŽICI.

Kompromitirano celo vodstvo Kmetško delavske zveze in Bernotove skupine. — Aretacija celokupnega krajnega šolskega sveta v Mežici.

Maribor, 4. aprila. (zv.) Včeraj je v Mariboru vzbudila veliko senzacijo vest, da so trije detektivni mariborske policije z dopoldanskim vlakom pripeljali pet članov krajnega šolskega sveta v Mežici, med njimi oblastnega poslanca Vinka Möderndorferja, ter jih odgnali v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

V Mežici se je dolgo časa govorilo o raznih aferah, ki so znané tudi široki javnosti, vendar ni nihče mislil, da bo moralo vmes poseči tudi državno pravdnstvo ter osvetliti afero, ki je zvezla tako širok obseg, kakor malokatera v Sloveniji. Zadeva je sledeča:

Mežiška občina je popolnoma v rokah komunistov, oziroma Bernotovih socialistov, katerim načeljuje tamošnji učitelj in sedajji oblastni poslanec Vinko Möderndorfer. Občina je pričela z v. likopoteznim načrtom in zgradila lansko leto modro šolo in vodovod za vsa Mežico. Vsa dela je v imenu občine vodil krajni šolski svet, v katerem so bili sami izraziti pristaši Möderndorferjeve skupine. Za vodovod je proračun prvotno znašal 800.000 Din. Krajni šolski svet je oddal dela pod roko brez razpisa Delavskemu konsumentnemu društvu v Celju "Naprej", ki za ta dela sploh nima koncepcije. Vodovod se je zgradil po načrtih inž. Gustinčiča, toda stroški so narasli tako, da se je proračun prekoračil za 700.000 Din. Kam je šel denar, o tem ni vedel nihče. Govorilo pa se je, da bo o tem vedel najzgodnejši krajni šolski svet, zlasti učitelj Möderndorfer.

Na podlagi govorice je Veliko županstvo mariborsko odredilo preiskavo, katero so izvedli strokovnjaki za hidrotehnična dela in knjigovodstvo. Rezultat preiskave je bil takšen, da je veliko županstvo končno pooblastilo mariborski policijski komisariat, da afero preišče s kazenskega vidika.

Vodstvo preiskave je prevzel g. Kerčevan. Preiskave so se vršile v Mežici Celju in Ljubljani. Uspoh je bil senzacionalen. Na ta način so odkrili obtežilni material, radi katerega je državno pravdnstvo mariborsko odredilo aretacijo petih članov krajnega šolskega sveta v Mežici, ed njimi Möderndorferja, dalje strokovnega tajnika Kmetško-delavske zveze v Celju Leskoška. Afera zavzema vedno širši obseg. Obetajo se zanimiva odkritja. Podobnosti bomo še poročali.

Ponatiskujemo famozno „Jutrovo“ in „Slovenčev“ poročilo, da bodo naši čitatelji tudi v tej stvari spoznali resnico in pravicoljubnost naših klerikalcev in demokratov. Ugotoviti moramo, da ko sta bila občinski odbor in krajevni šolski svet v Mežici pod demokratarskim oblastnikom razpuščena, ni „Slovenec“ v obrambo slovenske avtonomije izgubil niti besedice. Danes pa nadaljuje oblasti pod klerikalnim vplivom prav enako nezakonito delo „osovraženih“ demokratarskih prednikov. Treba si bo take stvari zapomniti za takrat, ko bo SLS zopet v opoziciji. Bomo že še bolj natanko posvetili v to „afero“ in bojimo se, da se bo maslo topilo po glavah, ki se zdaj prav po petelinovo nosijo ponkoni.

Zaradi resnice obtožen.

(Kdo med Srbi brani Slovenijo?)

Pred beograjskim sodiščem se je vršila koncem marca razprava proti s. Raiku Jovanoviću, uredniku „Radničke Reči“, katerega je beograjska policija obtožila izziyanja plemenske „mrznje“ radi članka „Cifre bede“, v katerem podaja številke o davčni obremenitvi Slovenije. Navajamo na kratko zagovor Jovanovića.

Srbi, Hrvati in Slovenci so trije narodi, vsak s polno pravico na svobodo in enakopravnost. S tako trditvijo mi marksisti ne širimo nikake plemenske mrznje, to ve tudi režim, toda nas preganja, ker ne trobimo v rog njegove uradne teorije „narodnega edinstva“.

Srbska hegemonistična buržoazija je zavladata nad celimi pokrajinami nesrbskih narodov — vse se nahaja izključno v srbski upravi.

Ta srbska buržoazija je izigrala agrarno reformo posebno na škodo nesrbskih narodov. Pretvarjanje krone v dinarje v razmerju 4:1 je bila navadna plenitev ljudstva v takozvanih prečanskih krajih.

Naravnost strašno je davčno izkoriščanje Slovenije. Kakor je razvidno iz inkrimiranega članka, je bilo v l. 1924, prodano za 30 milijonov kmetških posestev a leta 1925. za 58 milijonov samo za dolžni davek. Slovenska industrija propada, ker jo hočejo prisilno preseliti v Srbijo. Slovenija daje letno 50 milij. dinarjev davka, a nazaj dobi komaj 2 milijona.

Pod parolo narodnega edinstva se vrši razparčevanje Slovencev in Hrvatov, povsod se vodi velikosrbska politika in takrat, ko dobi ljubljanska univerza 3.5 milj. dobi beograjska 36.5 milj. dinarjev! — Najbolj pa pešpira to politiko ravno buržoazija teh zatiranih narodov in dr. Korošec, ki je nekoč očital v parlamentu: „Sedaj smo v „Veliki Srbiji“. isti Korošec oziroma njegová SLS sta danes v „velikosrbski“ vladi izdala interese slovenskega naroda, slovenskih delavcev in kmotov.

Mi ne pridigujemo narodnega sovražstva, temveč skupno borbo delavnega ljudstva proti zatiranju in plenitvi.

Rajko Jovanović je bil oproščen.

III. skupščina Delavske zbornice za Slovenijo

v Ljubljani, 19. in 20. marca 1927.

Jurij Arh (SPJ): Prosim, da upravni odbor pojasni kako so se brezposelne podpore delile.

Fr. Žužek (SLS): Moja visoka tovariša Leskošek in Pevce se razburjata, ker smo v „Slovencu“ napisali, da v DZ ni časa za defetizem. Ta misel ne napada oseb Leskoška in Pevca, pač pa ideologijo tiste skupine, katere člana sta. Treba je ščititi ugled zbornice na celi črti. Leskošek pri sejah finančne kontrole DZ ni tako korajzen, kakor v Trbovljah in na shodih drugod. Kaj naj rečemo o „Napreju“, ki piše o goljufih v DZ itd. Ustanovite si kulturne rganizacije kakor so to „Svoboda“, „Krekova ml. diana“ in „Bratstvo“. Nobena organizacija ne po-

trebuje tako nujno kulturne organizacije, kakor Bernotova grupa. Zadnje volitve dokazujejo, da teh „Naprejevcev“ pri prihodnjih volitvah ne bo nič več in mi vsi to iskreno želimo. Leskošek je v finančni kontroli in ni izvršil svoje dolžnosti, če ne ve, kako so se razdelile podpore kulturnim društvom. Saj ima priliko videti vsako prilogo. Kadar bo pa tudi Bernotova grupa imela svoja kulturna društva, bomo dali tudi „Naprejevcem“ denar in nebeški ključ.

S. Al. Leskošek (JSDS): Zavračam Žužkove očitke. Sem kot član finančne kontrole vedno trezno vršil svojo funkcijo (Žužek protestira češ, ali kdo ni bil trezen.) Ugotoviti pa moram da je Žužek kot mož krščanske pravice glasoval za tisti ključ, ki za nas ni treba, da velja. Sicer pa ugotavljam tudi da tako kakor bi bil rad nisem mogel kontrolirati gospodarstva zbornice, ker se knjigovodstvo vodi izven zbornice, kar je pravzaprav škandal. Kajti ustanova, kakor DZ, bi morala imeti svoje knjigovodstvo v svojih prostorih in voditi ga s svojimi nastavljenici.

M. Čobal (SPJ): s. Leskoška pozivam k redu, naj bo v izrazih bolj zmeren in dostojen.

Josip Ošlak (SPJ), predsednik nadzorstva: Sem pristaš principielnega boja, ne osebnega. Moram pa ugotoviti, da so vsi člani finančne kontrole vestno vršili svojo dolžnost.

Iv. Gajšek (SLS): kot strokovni tajnik Strokovne zveze ugotavljam, da mi ni znan noben slučaj, kakor ga je očital Pevce. Izjavljam, da je Strok. zveza delila podporo po predpisih.

S. Pevce je hotel še bolj utemeljiti svoje očitke, pa ni dobil več besede, ker je Juvan predlagal konec debate in je kar tel vseh voditeljev bil takoj za to, med delegati pa tudi ni bilo nobenega, da bi se upal voditeljem upreti, samo ss. Leskošek in Pevce sta protestirala, pa ni nič pomagalo. — Zadnjo desedo je dobil poročevalec.

Rado Četešnik (SPJ), blagajnik DZ: Poročilo blagajne sem prečital. Posamezna vprašanja so se sukala okrog razdeljevanja podpor. Dostojanstvo zbornice pa ne prenese žalitev, kajti vedeti moramo, da je treba to mlado dete povzpeti tako, da bo pravi antipod Trgovski zbornici in da bo vreden zastopnik delavstva. Leskošku in Pevcu naj bo povedano, da so se podpore razdeljevale po zakonu, ki ga je sklenil parlament kraljevine SHS, potrdil ga je tudi kraljevi minister za finančno politiko in kraljevi minister za socialno politiko. Pravilnik za brezposelne podpore je bil sprejet na sejah upravnega odbora in končno tudi na zadnji skupščini. Zato se mora legalno izvolje i večini udati tudi manjšina in absolutno ni prav, če predstavnik tistega klubčiča tako postopata. Upravni odbor je bil konsterniran, ko je KDZ odgovorila, da smatra brezposelno podporo za podpiranje lenuhov. Sedanja večina v DZ hoče zgraditi stanovanja, hoče dati dela delavcem, da bodo imeli tudi zaslužek. Vendar pa, dokler DZ še ni tako močna, moram dati brezposelnemu podporo, da ne zapade v svojem obupu v alkoholizem in druga zla, če mu družba ne more dati dela. KDZ je s kvoto 2.500 Din na opla postavitv s kakšnim ročnim delavcem kvečjemu pri kakšni bajti kak plot in je torej prav neumno, kar propazira. Saj še celo sovjetska Rusija priznava denarne podpore. Mnenja sem, da bo upravni odbor moral na podlagi skupščinskih pooblastil striktno postopati z vsako organizacijo tako kakor ji pritiče.

Filip Uratnik (SPJ): Na Arhovo interpelacijo sem poslal po seznami in potrdila o brezposelnih podporah, ki so jih izplačale posamezne strokovne organizacije. Ugotavljam tudi, da je Unija stavbniških del poslala obračun potrdil pa ni predložila. Sodrug Zyonomir Bernot nam je pa poslal dopis, kjer pravi,

da se ne strinja z našim pravilnikom in da je dal denar za produkcijo. Res je, da se vsem organizacijam tako godi, da ne morejo ugoditi vsem, vendar pa moramo izvrševati, kar določa pravilnik.

M. Čobal (SPJ): da poročila predsednika, tajnika blagajnika ter nadzorstva na glasovanje. (Vse seveda odobreno.) (Dalje prihodnjic.)

VOLILNA BORBA V AVSTRIJI. V Avstrijski republiki se vodi z vso srditostjo volilni boj. Vse meščanske stranke so se združile v enotno listo, v takozvani "antimarksistični blok", za skupno akcijo proti "rdeči nevarnosti". Na ta način hočejo socialno demokracijo pritisniti ob zid in dobiti večino. No da, lumparije, ki so jih meščanske stranke napravile, skušajo sedaj tudi solidarno pokriti in pričeti z novimi: vse v korist blagostanja avstrijskega delavnega ljudstva, da ga večšjo pred zavajanjem socialne demokracije. Toda pogledajmo samo salzburske volitve, kjer so dobili soc. dem. 36.506 glasov, torej so narasli od zadnjih volitev za 5.498 glasov. Imajo 15 mandatov v tej občini, v deželni zbor pa so dobili 9 mandatov! Tako izgleda antimarksistična akcija avstrijske buržoazije.

REDUKCIJE ZA SPLOŠNI BLAGOR. V področju ljubljanskega železniškega ravnateljstva je bilo pretekli teden reduciranih nad 400 železniskih delavcev in to brez ozira na njihove socialne razmere. Poleg tega pa so se delavcem v kurilnicah znižale plače za 25 par do 4 Din na uro. Zločinska politika kapitala in njegovih trabantov se čisto nič ne boji; ne božje, ne ljudske jeze! — Železniško ravnateljstvo je izdalo okrožnico, s katero naznanja delavstvu omejitve delavnega časa na 4 dni v tednu!! — ostale 3 dni pa imajo dopust; torej trikrat na teden obsojeni na strogi post z ženo in otroci vred. Ali misli belgrajska gospoda s tako socialno politiko pomagati jermenarjem? Ali pa dvigniti naš tako visoko stoječi promet? — da pokajo tračnice in si trkajo lokomotive: — Na zdravje!

Za narodno prosveto.

Desettisoč! Dvajsettisoč! Petintridesettisoč! — knjig v vseh jezikih kulturne Evrope. — Kakor na borzi rastejo številke.

Sijajna reklama — vredna svojih mož — "kulturtregerjev" modernega stoletja. Čudna konkurenca številke divje tekmovalje in cilj: Blagostanje! izobrazbo!

Na Subotškem kolodvoru v čakalnici sem govoril z nekim madjarskim inženirjem ravno o knjižnicah in on mi je rekel — kadarkoli stopim v kako javno knjižnico vedno imam občutek, da sem stopil v javno hišo, vse najslabše, kar more producirati človeški duh je tu naprodaj!

Lepe so številke s katerimi delajo reklamo naše knjižnice, toda kaj pomenijo — o tem si je malokdo na jasnem.

Izobrazbo naroda?? — Ne sodrug! — Vse, ali vsaj ogromna večina teh knjig je priromala po eni od onih cest, ki se ji pravi: "Za profit!" Človeški duh se prostituira pod pritiskom kapitala in pod istim pritiskom tone narod v umazano greznico.

Mrtva sta pojma kulture in civilizacije — na njihovo mesto pa je stopilo zlato tele — sifilizacija človeške družbe! — Žalostno resnico je povedal inženir, — Vseposvoda sama pornografija — pornografska je že domovinska ljubezen in socialni čut človekov — vse se blati, da se čim hitreje polnijo blagajne — na temeljih moralnega propadanja človeške družbe. To je veliki davek delavnih mas! — V duhu sledijo krvavi borbam s sadističnim pričakovanjem kdo bo ubit, kdo jih bo več ubil, v umazanih anekdotah izginja sleherni socialni čut, v kriminalnih aferah se izgublja pri mladem človeku vsa trudapolna vzgoja starišev v nič — kapital triumfira! Plačujemo svoje hlapčevstvo in svojo nezavednost — tudi mi smo tega greha krivi!

Toda poleg vsega tega moralnega profita, ki ga nudimo kapitalu, ki kapljo za kapljo vlije v duše proletarcev in proletark strupa — plačuje proletariati ta trup, ki vse dobro hotenje v človeku takorekoč uspa in uniči njegovo odporno silo, s krvavo prisluženim denarjem. — Kako dolgo bomo še plačevali to vsiljeno lažikulturo!

Upravniki knjižnic z jokajočim glasom tarnajo o raztrganih izvodih G. otič beračic, pikantnih anekdot, tisočletnih pravljic polnih laži. Kadar pa zahtevaš dobro znanstveno ali leposlovno knjigo slišiš kratek odgovor: "nimamo — je predraga!" Vem pa, da je še včeraj plačal za 1 šundroman 150 Din in da je naročil 8 izvodov: Pravica kladiva!

Javne knjižnice (oziroma društva, ki imajo te knjižnice v svoji posesti) so le stebri političnih strank in njihova z lažjo in umazano machiavelistično politiko prepojena taktika je prekleto rentabilna za nje in za njihove smotere.

Resne organizacije in zavedni proletarci bodo tozadev o napravili red pri proletarških rodbinah in knjižnicah. S tem delom začnite takoj, kajti zdrava duševna hrana je vsakemu proletarcu ne le potrebna, če hoče ustvarjati boljše družbo.

Samo predsodek je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočeri rodbinah uživajo žiko brez primesi zrnate kave v popolno zadovoljnost.

VELIKONOČNI PRAZNIKI PRELOŽENI? Nam ni nič znano o tem. Ostanajo, kakor so določeni. Opozarjamo naše cenj. čitatelje na današnji inserat manufakturne trgovine pri "Golobu" v Celju. Narodni dom, katera nudi svoje ravnokar dospelo blago za pomladansko in letno sezono po najnižjih konkurenčnih cenah. Strankam, katere radi oddaljenosti trgovine ne morejo osebno obiskati, pošlje na zahtevo vzorce. Ker je trgovina solidno domače podjetje, jo vsakomur najtopleje priporočamo.

PREDLOG KRAJ. ORG. JSDS IN KDZ V LJUBLJANI.

Kongres ima tako važne naloge, da jih v 2 dneh nikakor ne more izvršiti. Možnost razbremenitve vidimo v tem da se odločevanje nekaterih stvari prepusti članstvu direktno. Debata naj se vrši v tisku, odloča naj pa plebiscit.

Zbor naj obravnava predvsem gos. o. darska vprašanja, da bo združitev globlja ne širša. Vsa demagoško politična vprašanja naj izostanejo.

UTRINEK.

V nekem konsumu imajo zaposleno žensko uradniško moč že nad dve leti in ji za 8 do 10 urno delo plačajo mesečno 400 — Din

Imajo pa zaposlenega trdi psa, in ta jih stane mesečno 600 — Din

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opre mah.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vezenju brez p ačen
Večletna garancija
Lesavonica za popravila.
Nižje cene, tudi na obroke.

Josip PETELINC
Ljubljana

B. izu Prešernovega spomenika

Zakaj krmimo lenuhe?
Vir vsega zla je lenoba. Če bi vsi ljudje delali, bi ne bilo korupcije, bi ne bilo kapitalizma.

Lenobe bi pa ne bilo, če bi lenuhi ne dobivali hrane. Lakota bi vsakega prisilila k delu.

Krmljenja lenuhov bi pa ne bilo, če bi ne bilo raznih institucij, ki kažejo lenuhe za potrebne in koristne voditelje.

Teh institucij in voditeljev bi ne bilo, če bi ne bilo črede.

Črede bi ne bilo, če bi ne bilo nevednosti.

Nevednosti bi ne bilo, če bi ne bilo alkohola.

Prava naša domača

Kolinska cikorija

Vam jamči

pristnost in jakost!

„Noprej“ številka 13 je datiran 2. IV. toda 4. in 5. še ni bil tiskan zato objavljamo stvari, ki so izšle po 2. IV zaradi njih nujnosti. Preskočiti ne moremo nobene

številk, ker upamo da bomo v kratkem doprinesli zamujeno številko.

V Velenju so izplačali klerikalci glasom obračuna, ki so ga predložili Del. zbornici, za l. 1926 sledeče podpore:

Ime	Din
Ivan Štukovnik	125 —
Jože Rožič	125 —
Frane Borovnik	150 —
Franc Rožič	530 —
Jože Kranjc	700 —
Ivan Meža	530 —
Anton Kodrun	150 —
Justin Janežič	150 —
Jernej Brezlan	200 —
Karl Jerič	600 —
Jože Bergles	650 —
Jože Rednak	150 —
Martin Jerič	620 —
Franc Meh	180 —
Lovro Ledinek	150 —
Boltazar Avbreht	510 —
Adolf Lipnik	200 —
Franc Janežič	580 —
Ivan Jurko	500 —
Miha Cvikelj	400 —
Valentin Jurko	600 —
Ivan Cvikelj	450 —
Martin Kumer	180 —
Ivan Melanšek	500 —
Josip Pečecnik	730 —
Jože Meža	170 —
Karl Pečovnik	380 —
Egidij Pöuh	330 —
Franc Grobelnik	290 —
Leopold Goršek	200 —

Nevesekdo	Din	11.030 —
Skupaj	Din	2.100 —
		13.130 —

Izmed teh je s. Pevce vprašal mnoge, okoli 15, koliko da plačujejo za organizacijo. A nobeden ni vedel, vsak pravi, da je član le od takrat, odkar plačuje Del. zbornica podpore. — Objava teh imen je za poznavalce velenjskih razmer najlepši odgovor na govoričenje socialpatriotov, ki je razvidno iz današnjega poročila s skupščine Del. zbornice.

K stvari se še povrnemo.

Za pravilno nego telesa

se je pokazal Fellerjev pravi "Elsafluid" — "Elsafluid" koristnega že od časa naših dedov. On daje oslabelemu telesu novih moči in svežosti, oživlja živce, jača mišice in kite in prija vsem telesnim delom. — Drgnenje in umivanje z Elsafluidom krepi utrujene oči in zabranjuje nahod. — Z vodo razredčen izvrtjen za izpiranje grla in ust. Da je Elsafluid povsod tako priljubljen, je storila baš njegova vsestranska uporaba odzunaj in znotraj kot — nesljivo domače sredstvo in kosm. tikum. Močnejši, zato boljšega delovanja — od f. — cosko zganje.

Zahtevajte za poizkus povsod izrecno "Fellerjev" pravi blagodišeči Elsafluid, v poizkusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnatih steklenicah po 9 Din ali specialnih steklenicah po 26 Din, po pošti pride tem ceneje, čim več se naroči naenkrat; z zavojnino in poštino stane

9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 specialnih steklenic	61 Din;
27 poizkusnih ali 18 dvojnih ali 6 specialnih steklenic	133 Din;
54 poizkusnih ali 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic	520 Din.

Naročila nasloviti razločno tako-le:

EVGEN V. FELLER, lekarnar v STUBICI DONJI, Elsatrg št. 252. Hrvatska.

Pletilni stroji najnovejšega patenta „IDEAL“, nemškega izdelka, so edina in najugodnejša prilika za trajni in dober zaslužek. — Pouk in pojasnila daje: Fran Kos, Ljubljana, Židovska ulica šte. 5

Bo'na pljuča je mogoče ozdraviti!

Pljučna jetika — sušica, kašelj, suhi kašelj, sluzni kašelj, nočno potenje, bronhialni katar, katar v grlu, pljuvanje krvi, izliv krvi, nevoljnost, lripavost, zbadanje i. t. d.

je mogoče ozdraviti!

Tisoči ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi

umetnosti

hranjenja,

ki je že mnoge rešila. Čna pomaga pri vsakem načinu življenja, da bolezen kmalu mine. Nočno potenje in kašelj prestaneta, telesna tešina se povečava, po vsesplošni zaplenosti konča bolehanje. Resni može zdravniške znanosti potrjujejo prednost moje metode in se je radi poslužujejo. Čimpreje začnete z mojim načinom hranjenja, tembolje.

Popolnoma zastoj dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristne znanosti. Kdor se hoče na nagli način temeljito in brez opasnosti osvoboditi bolezni, naj piše se danes!

Ponovno naglašam, da dobite popolnoma brezplačno, brez vsake obveze za Vas, in bo tudi Vaš zdravnik sigurno soglašal s tem od prvih profesorjev za dobro spoznanim

novim načinom Vašega hranjenja.

Torej je v Vašem interesu, da pišete takoj in boste vsak čas posluženi od strani mojega tamošnjega zastopstva.

Črpajte pouk in krepite voljo za zdravje iz knjige izkušenega zdravnika.

Vsebuje uteho in voljo do življenja in se obrača na bolnike, ki imajo interes do današnjega načina zdravljenja pljučnih bolezni.

Moj naslov: AVGUST MÄRZKE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse Nr. 5. Abteilung 868.

Najceneje nakupite izgotovljene

moške obleke

od Din 400.— naprej

obleke za dečke po izredno nizki ceni, kakor tudi spomladansko volneno blago, šifon in kontenino, kambrike in vse manufakturno blago, moško in žensko perilo itd. pri

M. BENEDIK, Ljubljana,

Kette Murnikova c 8 (prejšnja Martinova c.)

Obleke po meri.

Vsled velikega nakupa raznega tu in inozemskega blaga za spomladansko sezono nudim nadalje po izredno nizkih cenah.

fabriško platno	od Din	6	50 n	prej
belo	"	"	8.—	"
platno za rjuhe	"	"	23.—	"
oksford za srajce	"	"	10.—	"
plago za moške obleke	"	"	75.—	"
druk	"	"	10.—	"
močna hlačeovina	"	"	30.—	"
dvojna širina	"	"	30.—	"
ševiot v različnih barvah	"	"	35.—	"
dvojna širina	"	"	35.—	"
volneno blago za obleke	"	"	48.—	"
vseh barvah dvoj. širina	"	"	15.—	"
nočne ženske nogavice	"	"	10.—	"
moške	"	"	31.—	"
srajce za moške	"	"	20.—	"
spodnje hlače	"	"	20.—	"

Lastna izdelava dela skega perila. Velika izbira svilenih robcev, nogavic, naglavnih robcev, brisač, odev, potrebščine za šivilje in krojače.

Zunanjim strankam vzorci na razpolago.

Manufakturna trgovina,
Pri GOLOBU, CELJE
Narodni dom.

Železna industrija d.d. Zenica (Bosna) išče za takojšnji nastop sledeče kvalificirane delavce:

- 1 predvaljača (-Vorwalzer-)
- 3 predpružače (-Vorstrecker-)
- 1 »Stauherja«
- 1 »Ueberzieherja«
- 2 pomožna valjača (-Hilfswalzer-)
- 6 »Aufheberjev«
- 1 »Appreturvorschneiderja«
- 1 »Schweisserja«
- 1 prvega »Schweisselherja«
- 1 izprašanega strojnega čuvaja, kateri se razume tudi na električni motor,
- 2 ključavničarja za progo (-Streckenschlosser-)
- 1 tokara valjaka (strugarja valjev)
- 1 kova kega predelavca
- 1 pomožnega kovača
- 4 zidarje za Martinove peči in peči za taljenje
- 2 kotlarja
- 2 »Schienengeraderichterja« za »Stempelrichtmaschinen«
- 4 »Schienenfräserje«
- 1 »Schienbohrerja«

Prednost imajo državljani SHS z večletno prakso.

Ponudbe z izpričevali in popisom vseh osebnih in rodbinskih podatkov je poslati na Direk. tjo »Industrije Gvozdja d. d. Zenica« (Bosna).

Črna. Sedaj vidite, koga se kapital boji, samo naše organizacije! Zato je kapital sklenil: funkcionarje bomo aretirali, zapri, drugi se bodo pa zbal in bo lo organizacijo opustili. Tako so kapitalisti sklenili da bi imeli proste roke, da bi delali z nami, kakor bi sami hoteli. Zato sodrugi, nikakor ne bodite bojazljivi, ko vidite kaj hočejo. Ne uklonite se, še bolj se primate organizacije! Mi se ne smemo ustrašiti ker to bi bila naša poguba, zato pojdemo naprej še bolj energično v organizacijo.

Delavec rudar.

POZOR!

Kdor hoče dobro dalmatinsko kapljico, originalni Viški Opolo, belo, in specialno rožico po Din 12, čez ulico po Din 11, črno specialno Din 10, čez ulico Din 9, ta naj obišče dalmatinsko klet v Ljubljani Dunajska cesta 9, dvorišče, ter tudi v gostilni »Zlatorog« v Gosposki ul. 3. Za gostilničarje iz zaloge jako zmerno cene. Zahtevajte oferte in vzorce. Se priporočata: Brata Ložić

Triko perilo

za moške, žene in otroke, volna v različnih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, edino le pri tvrdki

Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Najnižje cene! N veliko in malo!

MODNA TRGOVINA

R. SAVNIK, CELJE, Aleksandrova cesta 4.

Vam nudi vsakovrstno blago po najnižjih cenah kakor n. pr. moško in žensko perilo, moške klobuke in kape, velika izbira pletenin, nogavic in rokavic, belo platno in šifone za perilo.

(VELIKA IZBIRA SVILENIH ROBCEV.)

DELAVCI DOBIJO POSEBEN POPUST.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. Mikuš, Ljubljana

Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica šte. 6

registrovana zadruga z omejeno zažez.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija

Litografija.